

SCHOOL GIDS

2019 - 2020

LEONARDO
COLLEGE

mavo | havo | vwo

INHOUD

- 3 Voorwoord

- 4 Onderwijsproces (OP)
  - 4 OP1 Aanbod
  - 6 OP2 Zicht op ontwikkeling
  - 7 OP3 Didactisch handelen
  - 7 OP4 Extra ondersteuning
  - 11 OP6 Samenwerking
  - 11 OP7 Praktijkvorming/stage
  - 12 OP8 Toetsing en afsluiting

- 13 Schoolklimaat (SK)
  - 13 SK1 Veiligheid
  - 14 SK2 Pedagogisch klimaat

- 17 Onderwijsresultaten (OR)
  - 17 OR1 Resultaten

- 18 Kwaliteitszorg (KA)
  - 18 KA1 Kwaliteitszorg
  - 18 KA2 Kwaliteitscultuur
  - 18 KA3 Verantwoording en dialoog

VOORWOORD

Voor u ligt de schoolgids 2019-2020 van het Leonardo College. Met het oog op het milieu hebben we besloten de schoolgids niet meer ongevraagd uit te reiken, maar als bestand op de website te plaatsen.

Het Leonardo College is een school voor openbaar onderwijs. Dat betekent dat wij voor iedereen toegankelijk zijn en een basishouding hebben die uitgaat van respect. Dat is wat wij geven en ook wat wij terugvragen van onze ouders en leerlingen. Wij verzorgen onderwijs voor mavo, havo en vwo. De inspectie kijkt regelmatig over onze schouder mee en toetst ons onderwijs en de resultaten aan het Toetsingskader 2017. Hierin staat beschreven waar het Voortgezet Onderwijs (in Nederland) aan moet voldoen. Om hier inzicht in te geven en verantwoording over af te leggen hebben wij de opzet van dit toetsingskader gebruikt als leidraad voor de schoolgids. Daarnaast hebben wij de schoolgids opgebouwd rond een aantal vragen waarbij u direct het antwoord kunt vinden. We hopen u zo de leesbaarheid te vergroten en u nog beter te informeren over ons onderwijs en de keuzes die wij maken

Het Leonardo College maakt onderdeel uit van de Scholengroep Leonardo da Vinci, tevens de naamgever van onze school. Het grootste talent van Leonardo da Vinci was zijn vermogen om kennis en vaardigheden creatief te combineren en zichzelf te blijven uitdagen. Dit willen wij ook bereiken door onze leerlingen op te leiden tot onderzoekende, ontdekkende en ondernemende burgers die inzicht krijgen in hun eigen persoonlijkheid en leren zichzelf richting te geven.

Daarnaast willen wij dat onze leerlingen uitstekende examenresultaten halen en hen een leuke middelbare schooltijd bieden waar zij met veel plezier op terugkijken: twee doelen die eerder in elkaars verlengde liggen dan dat zij elkaar uitsluiten. Dat kunnen wij niet alleen, daarvoor zullen wij regelmatig ook een beroep doen op de ouders van onze leerlingen: zij zijn onze partners om samen hun kind en onze leerling te begeleiden naar een passend diploma. Wij verheugen ons op die samenwerking!

In deze schoolgids vindt u algemene en praktische informatie over ons onderwijs en de school in het algemeen. Mocht u vragen, aanvullingen of verbeteringen hebben: uw inbreng is van harte welkom

Namens de schoolleiding,

Dhr. W.A. van der Veer

Rector Leonardo College

NB: Waar over de leerling, de mentor, de docent, de teamleider enzovoort 'hij' geschreven wordt, kunt u ook 'zij' lezen.

1

ONDERWIJSPROCES

OP 1 Aanbod

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en de samenleving.

De leerling centraal, een sportieve cultuur, ruimte voor initiatief en een veilige omgeving staan bij ons hoog in het vaandel. De relatief bescheiden omvang van de school draagt er toe bij dat bij ons de leerling een gezicht en geen nummer is. Wij dagen de leerling uit met een didactische benadering die aansluit bij de talenten van de leerling en door een beroep te doen op veel verschillende vaardigheden. Werken aan je talent leidt immers ook tot betere prestaties in schoolvakken en tot hogere leeropbrengsten.

Bij ons staat voorop dat leerlingen kunnen werken aan hun talenten. Ze krijgen bij ons de kans talenten samen met andere leerlingen te ontwikkelen. De basis is goed onderwijs, waarbij leerlingen op een prettige manier veel belangrijke dingen leren. Ons enthousiaste docententeam weet hoe dat moet en leert ook zelf ieder jaar weer bij. We besteden veel aandacht aan de kernvakken wiskunde, Nederlands, Engels, rekenen en taal. Daarnaast achten wij discipline in de vorm van plan-, reflectie en studievaardigheden van groot belang voor het slagen van onze leerlingen, zowel op sportief als op cognitief gebied. De resultaten zijn de laatste jaren uitstekend te noemen.

Onze school heeft een breed en uitdagend onderwijsaanbod voor leerlingen van mavo tot vwo met mogelijkheden voor sport en dans. De sportcurricula, Highschool Sport, het dansaanbod en de Topsport Talentschool maken het leren extra interessant voor sportende en dansende kinderen en zorgen voor een dynamisch klimaat. Onze leerlingen zijn meer dan gemiddeld geïnteresseerd in gezondheid, bewegen en sport. Meer dan de helft van onze leerlingen maakt dan ook gebruik van ons sportieve onderwijsaanbod.

Een belangrijk deel hiervan bestaat uit leerlingen die topsport combineren met voortgezet onderwijs. Het Leonardo College is een officiële Topsport Talentschool, wat wil zeggen dat de school topsporters speciale faciliteiten mag bieden, zoals een gespreid examen en aangepaste lesroosters.

Natuurlijk profiteren ook andere leerlingen van de ervaring die we hiermee opdoen. Voor dansliefhebbers zijn er speciale dansklassen. Voor sportliefhebbers bieden we speciale sportklassen met 7 uur sport per week en daarnaast hebben we ook nog zogenaamde Highschool programma's voor leerlingen die zich willen bekwamen in specifieke sporten.

Wij bieden al onze leerlingen, sportief of anderszins geïnteresseerd, degelijk en uitdagend onderwijs in een eigentijds jasje. We zijn doorlopend op zoek naar vernieuwing zonder de traditionele kennisoverdracht te verwaarlozen.

Het Leonardo College vormt samen met Da Vinci College Kagerstraat en het Da Vinci College Lammenschans de Scholengroep Leonardo da Vinci. Het Leonardo College ligt in Leiden Zuidwest en beschikt over één gebouw met twee gymnas-tieklokalen. Voor de sportlessen maken we ook gebruik van de Vijf Meihal. De leerlingen komen van zo'n zestig basisscholen uit de stad Leiden en vele omliggende gemeenten. Op onze school werken circa tachtig docenten. Daarnaast hebben wij zes medewerkers in de ondersteunende dienst.

Nieuwbouw

Het Leonardo College krijgt een nieuw schoolgebouw aan de Telderskade nabij de huidige locatie van de school. De locatie nabij de sportvoorzieningen in Zuidwest past uiteraard prima bij het sportieve karakter van de school. Wij zullen naar verwachting dit nieuwe schoolgebouw in de zomer van 2021 in gebruik nemen.

Wat is onze missie en ambitie?

Wij bieden leerlingen onderwijs aan met daarnaast ruimte om keuzes te maken. Ook de sfeer is bijzonder: leerlingen gaan op alle scholen ontspannen en leuk met elkaar om.

Van alle leerlingen verwachten wij dat zij begrip hebben voor de godsdienstige en culturele achtergrond van anderen en dat zij zich houden aan de missie van de school. Er volgen ruim 800 leerlingen onderwijs op het Leonardo College.

Ambitie

Het is onze ambitie om onze leerlingen voor te bereiden op een actieve rol in de maatschappij. We bieden de leerlingen uitdagingen in een veilige omgeving, zodat hun zelfbeeld duidelijk wordt, hun zelfvertrouwen groeit en ze uiteindelijk een passend diploma behalen.

Onze missie

Onze missie 'Werken aan je talent' maakt duidelijk hoe wij deze ambitie denken te realiseren. Werken aan je talent betekent voor ons talent- en ambitie gedreven onderwijs. Dat houdt in dat wij uitgaan van de talenten van onze leerling. Onder talent verstaan we het volgende:

Wij helpen onze leerlingen hun talenten te ontwikkelen door uitdagend onderwijs te bieden, dat aansluit bij de competenties waarover de leerling beschikt. Willen we gezamenlijk onze ambities realiseren dan is het van belang dat zowel ouders, leerlingen, collega's als leidinggevendenden handelen volgens onze kernwaarden:

Respect, verantwoordelijkheid en inzet voor jezelf, voor een ander, voor je omgeving.

Openbaar onderwijs

Het Leonardo College is een school voor openbaar voortgezet onderwijs. Er worden geen 'feesten' gevierd die een uitgesproken religieus karakter hebben. Voor de viering van het einde van het jaar en de sinterklaasviering beperkt de school zich tot de algemeen aanvaarde maatschappelijke traditie. De viering aan het einde van het eerste trimester bestaat voor de klassen uit een 'sfeervol' ontbijt of diner. Het accent ligt op een algemene bezinning over arm-rijk, solidariteit en tolerantie.

Op welke niveaus kun je bij ons onderwijs volgen?

Op het Leonardo College start je in een vwo-, havo/ vwo-, mavo/havo- of een mavo-brugklas.

Mavo

Het mavo-onderwijs bereidt de leerling voor op een vervolgopleiding op het mbo. We streven ernaar de lessen zo effectief en aantrekkelijk mogelijk te maken om aan te sluiten op de behoeften van de mavo-leerling. Dat doen we ten eerste door vaardigheden af te stemmen met het mbo en deze te ontwikkelen door middel van projecten. Daarnaast bieden we ervaringsactiviteiten aan om leerlingen

kennis te laten maken met het mbo en de beroepenmarkt. Voorbeelden hiervan zijn de profielstage en het bezoeken van bedrijven of vervolgopleidingen. Op de mavo werken we tevens met een doorlopende leerlijn loopbaanoriëntatie en we bieden extra coaching aan de leerlingen die moeite hebben de juiste richting te vinden. Op deze manier zijn we steeds bezig om het maximale uit de leerling te halen.

Havo

Het havo-onderwijs bereidt de leerling voor op een vervolgopleiding op het hbo. Hiervoor heeft de leerling capaciteiten nodig die hij op school ontwikkelt. Het Leonardo College biedt onderwijs dat is afgestemd op de havist. Dat betekent afwisselend, stimulerend en betekenisvol onderwijs en veel verantwoordelijkheid bij de leerling. De maatschappelijke stages en de driehoeksgesprekken (ouder, kind, docent) dragen hier zeker aan bij.

Vwo

Het vwo-onderwijs bereidt de leerling voor op een overgang naar het wetenschappelijk onderwijs. Binnen het vwo leggen we het accent op verkennend leren. Dit is terug te vinden in de casusweken, het vak O2P en de museumleerlijn. We willen de leerlingen maximaal voorbereiden op hun vervolgopleiding door hen te laten oefenen met onderzoeken en presenteren; dit zijn vaardigheden waar een vwo-leerling over moet beschikken. Bovendien bieden we het vak filosofie aan, waarin leerlingen uitgedaagd worden na te denken over hun rol in de samenleving.

Hoe ziet ons sportaanbod eruit?

We bieden een sportaanbod op verschillende niveaus.

Sport- en dansklas

Naast de reguliere lessen bewegingsonderwijs bieden we iedere week drie uur extra sport- of dansles. Meestal zijn deze lessen op een externe locatie. Het doel van deze klassen is kennis maken met verschillende sporten of dansstijlen.

Highschool

Voor leerlingen die aanleg hebben voor een bepaalde sport en lid zijn van een sportvereniging bestaat het Highschoolprogramma. Zij trainen twee keer twee uur extra per week onder begeleiding van gespecialiseerde trainers. Het Leonardo College heeft Highschoolprogramma's

voor basketbal, hockey, korfbal, tafeltennis, tennis, turnen, voetbal en zwemmen.

Topsport Talent

LOOT staat voor Landelijk Overleg Onderwijs en Topsport. Van dit orgaan heeft het Leonardo College het predicaat Topsport Talentschool gekregen. Topsport Talentleerlingen hebben een buitengewoon talent in een sport. Dat talent is erkend door de betreffende sportbond, geregistreerd bij het NOC*NSF en leidt tot het verkrijgen van een speciale status.

De LOOT-status geeft de leerling het recht op speciale faciliteiten van zijn/haar school om de trainingen en wedstrijden te combineren met het schoolwerk. Deze faciliteiten worden in overleg met de LOOT-coördinator en de personal coach bepaald. De faciliteiten worden door de school geleverd.

Naast individuele trajecten bieden wij voor tafeltennis en waterpolo trainingen aan via een Regionaal Trainingscentrum (RTC). Voor basketbal en rugby trainen leerlingen bij de gelijknamige Academies.

Wat is ons toelatingsbeleid?

In de brugklas starten we met een mavo-, mavo/havo, havo/vwo of vwo-klas. De mavo-klas is bedoeld voor leerlingen met een uitgesproken advies vmbo theoretische leerweg. In de mavo/havo-klas wordt de leerling geplaatst met minimaal een mavo-advies en een plaatsingsadvies mavo/havo; zo kunnen we kijken welk niveau het beste past. Voor leerlingen voor wie het nog niet duidelijk is of het uiteindelijke niveau havo of vwo zal zijn, is er de havo/vwo-klas. Hiervoor is minimaal een havo-advies vanuit de basisschool nodig. De vwo-klas is voor leerlingen met een uitgesproken vwo-advies.

Aan het einde van de brugklas en de tweede klas wordt zorgvuldig gekeken welk type onderwijs het meest geschikt is voor de leerling. Wanneer een leerling een niveau opstroomt, hanteren we de norm van een 7,5 gemiddeld.

Zij-instroom

Leerlingen die in hogere jaren willen instromen op het Leonardo College, krijgen altijd een intakegesprek met de betreffende teamleider. Hij/zij bepaalt of de leerling plaatsbaar is. Dit gaat altijd in nauw overleg met de school van herkomst.

Leerlingen die na een mavo-diploma naar de havo willen dienen voor hun Centraal Examen een 6,8 gemiddeld te staan om op het Leonardo College toegelaten te worden. Daarnaast vindt altijd een intakegesprek plaats met de teamleider havo.

Hoe ziet onze lestabel eruit?

Voor de roosters en basislestabellen verwijzen we u naar de website leonardo.davinci-leiden.nl.

"Een directe link vindt u [hier](#)."

OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding

De school volgt en begeleidt de leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

De school begeleidt leerlingen systematisch tijdens hun schoolloopbaan en bij de keuze voor vervolgonderwijs en zorgt voor een passende begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Wie zit er in ons begeleidingsteam?

Mentor

Van de brugklas tot en met de eindexamenklas is er een voortdurende en intensieve studie- en leerlingbegeleiding. In zowel de onder- als bovenbouw is een van de docenten aangewezen als mentor. Deze docent speelt een belangrijke rol bij het scheppen van een prettig werkklimaat en bij het aanleren en corrigeren van gedrag. Tevens is de mentor aanspreekpunt voor ouders/verzorgers en vraagbaak voor zijn leerlingen.

Teamleider

De teamleider is verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderwijskundig beleid en de leerlingbegeleiding van zijn afdeling. Hij geeft leiding aan de docenten in die leerjaren en hij is tevens voorzitter van de klassenbesprekingen en overgangsvergaderingen.

Het team komt regelmatig bijeen. Docenten overleggen onder meer over de voortgang van de studie in het algemeen en de scores, de inzet en de specifieke leerhouding van de leerlingen afzonderlijk. Als er klachten zijn over het gedrag (ongeoorloofd schoolverzuim, te vaak te laat komen, wangedrag, e.d.), kan de teamleider passende maatregelen nemen.

Zorgcoördinator

De zorgcoördinator is de spil van de school met betrekking tot leerlingbegeleiding en een vertegenwoordiger van de school in het samenwerkingsverband. De zorgcoördinator heeft een adviserende rol bij ondersteuningsvragen en verwijst zo nodig door. Tevens vormt de zorgcoördinator een aanspreekpunt voor docenten, voor ouders en leerlingen. Wilt u meer informatie over het zorgplan, dan kunt u contact opnemen met de zorgcoördinator. Op onze website leonardo.davinci-leiden.nl is het volledige schoolondersteuningsplan te vinden.

Decaan

De decaan werkt nauw samen met de vakdocenten en mentoren op het gebied van oriëntatie op studie en beroep. Tevens verstrekt de decaan leerlingen en ouders/verzorgers informatie over vervolgoopleidingen en mogelijkheden voor eventuele latere beroepsuitoefening.

OP3 Didactisch handelen

Het didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen.

Het Leonardo College werkt met bevoegde en bekwame docenten. Docenten maken deel uit van vaksecties, waarin het onderwijsprogramma, de didactiek en het toetsbeleid wordt afgestemd. Minstens een keer per jaar wordt er bij al onze docenten een formeel lesbezoek uitgevoerd door de betreffende teamleider. Daarnaast bezoeken en raadplegen collega's elkaar in de vorm van collegiale consultatie.

Transformatieve School

Het Leonardo College is sinds 2018 aangesloten bij de Transformatieve School; een wetenschappelijk programma van socioloog Iliass El Hadioui. Dit programma is gericht op het vergroten van de self-efficacy van leerlingen, ofwel het innerlijk geloof in eigen kunnen.

OP4 Extra ondersteuning

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, ondersteuning en begeleiding.

De school begeleidt leerlingen systematisch tijdens hun schoolloopbaan en bij de keuze voor vervolgonderwijs en zorgt voor een passende begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Waar kunnen leerlingen terecht met dyslexie, dyscalculie en faalangst?

Leerlingen die bij hun studie worden gehinderd door dyslexie, dyscalculie of faalangst, kunnen worden begeleid door een van de docenten die zich hierin heeft gespecialiseerd.

In de brugklas vindt een dyslexiescreening plaats, waarna door school advies gegeven kan worden om verder onderzoek te laten uitvoeren. De vergoeding voor de behandeling van een orthopedagoog is voor rekening van de ouders/verzorgers. Bepaalde zorgverzekeraars vergoeden dit bedrag.

Waar kunnen leerlingen terecht met specifieke ondersteuningsbehoeften?

Steunles

Het Leonardo College biedt steunlessen voor leerlingen die een bepaald hiaat in een vak hebben. Deze steunlessen zijn zowel voor onder- als bovenbouwleerlingen en worden iedere dinsdag op het zesde uur gegeven door vakdocenten.

Coaching

Voor specifiekere problemen op het gebied van motivatie en/of studievaardigheden biedt het Leonardo College coaching. De coaching is individueel of in een kleine groep en wordt gegeven door hierin gespecialiseerde docenten.

Rotonde

Leerlingen met een lichte ondersteuningsbehoefte kunnen kortdurend geholpen worden door een leerlingbegeleider vanuit de Rotonde. De Rotonde is een interne voorziening voor begeleiding van een aantal weken met in- en uitstroom van leerlingen. De begeleiding is o.a. gericht op plannen, organiseren, motivatie en werkhouding.

Passend onderwijs

Het Leonardo College maakt deel uit van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 2801 regio Leiden. Het samenwerkingsverband heeft tot doel: de leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften in onze regio op de scholen aangesloten bij het Samenwerkingsverband een passend onderwijsaanbod te bieden, dat gericht is op het behalen van een diploma of voorbereidt op een arbeidsplaats. De afspraken omtrent Passend Onderwijs worden via het samenwerkingsverband vorm gegeven. Op de website van het samenwerkingsverband kunt u deze afspraken terugvinden.

www.swvvo2801.nl

Voor leerlingen voor wie meer ondersteuning nodig is dan regulier gegeven kan worden, kan de interne leerlingbegeleider ingezet worden. Er wordt een OPP (ontwikkelingsperspectief) opgesteld en er is regelmatig contact met de leerling, mentor, docenten en ouders. De leerlingbegeleider werkt nauw samen met en wordt ondersteund door de begeleiders passend onderwijs. Deze BPO-ers van de Ambulante Educatieve Dienst (AED) ondersteunen de school bij de begeleiding van leerlingen die binnen het Passend Onderwijs vallen.

De jeugdgezondheidszorg op school

Alle leerlingen van het Leonardo College vallen onder de zorg van het adolescententeam van de afdeling Jeugdgezondheidszorg van de GGD Zuid-Holland Noord.

Deze afdeling beschermt en bevordert de gezondheid van jeugdigen van 4 tot 19 jaar.

- Een jeugdarts/sociaal verpleegkundige van de GGD houdt een spreekuur.
Leerlingen kunnen hier terecht met vragen over hun lichamelijke gezondheid en over andere dingen die hen bezighouden, zoals vriendschap, pesten, seksualiteit en drugs.
- Ook ouders/verzorgers kunnen een afspraak maken voor vragen over de groei, ontwikkeling en opvoeding van hun kind.
- De jeugdarts/sociaal verpleegkundige werkt eventueel samen met de mentor, huisarts of andere instanties, uiteraard na toestemming van de leerling en/of ouders/verzorgers.
- De leerlingen van klas 1 mavo en het tweede leerjaar van havo en vwo krijgen allemaal een oproep voor een onderzoek. Naar aanleiding van een vragenlijst bespreekt de jeugdarts/sociaal verpleegkundige de lichamelijke en geestelijke gezondheid met de leerling. Verder wordt naar de groei en het gezichtsvermogen van de leerling gekeken.

Daarnaast is er ook een aanvullend aanbod. Dit is niet aan school verboden maar staat wel ter beschikking van ouders en/of leerlingen.

Contact

Wilt u contact opnemen met de CJG-medewerkers op uw school, bel dan 088 - 254 23 84. U kunt ook online uw vraag stellen en chatten met medewerkers via onze website.

Meer informatie

www.cjghollandsmidden.nl	Online CJG
www.cjgcursus.nl	CJG cursussen
www.hoezitdat.info	Jongereninformatie

Lyceo

Het huiswerkinstituut Lyceo is beschikbaar op die momenten dat tijdelijk extra inzet wordt gevraagd voor de begeleiding van een kind. Sinds het schooljaar 2015-2016 biedt Lyceo naast de begeleiding en de examentrainingen op school huiswerkbegeleiding, bijles, coaching en examenbegeleiding aan op het Leonardo College. De begeleiding is bedoeld voor alle leerlingen van de school: van klas 1 tot en met klas 6 en van mavo tot en met vwo. Het doel van deze begeleiding is het zelfstandig leren werken, met meer motivatie naar school gaan en het verbeteren van de resultaten.

OP5 Onderwijstijd

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

Wat is het beleid ten aanzien van onderwijstijd en lesuitvalbeleid?

Achtergrond

Vanaf 1 augustus 2015 gelden de volgende normen voor het voortgezet onderwijs: een urennorm van 3700 uur voor de mavo, 4700 uur voor de havo, 5700 uur voor het vwo. Verder geldt er een dagen-norm, in een regulier schooljaar moet op minstens 189 dagen onderwijs worden verzorgd.

Definitie les en onderwijstijd

Een les is een ingeroosterd moment waarop aan leerlingen kennis wordt overgedragen, begeleiding of ondersteuning in dienst van het onderwijskundig proces wordt gegeven, dan wel prestaties van een of meer leerlingen aan een mondeling onderzoek wordt onderworpen. Aan een les zit dus voor- en nawerk vast.

Zo vallen vaklessen, studielessen, mentorlessen, keuzebegeleidingslessen onder het begrip les. Bij onderwijstijd spelen drie criteria:

- het gaat om (onderwijs)activiteiten die verzorgd worden onder verantwoordelijkheid van diegenen die het onderwijs mogen verzorgen (op grond van artikel 33 WVO)
- het wordt onder de verantwoordelijkheid van de school bewust gepland en verzorgd
- op schoolniveau wordt afgesproken welke soorten onderwijsactiviteiten meetellen als onderwijstijd (met instemming van de MR)

Activiteiten die als onderwijstijd worden gerekend:

lessen (zie definitie les);

- kennismakingsdagen, zoals brugklasdagen en tweedeklasdagen;
- casusweken en projectweken;
- stageweek in 3 mavo;
- kerstactiviteiten;
- toetsdagen, ook waarop ook de mogelijkheid tot zelfstudie wordt geboden;
- sportdagen;
- steun- en begeleidingsuren;
- ophalen rapport, inleveren boeken

Planning over de schooljaren:

In elke opleiding plannen we gemiddeld in de examenklassen 700 klokuren en in de niet-examenklassen 1000 klokuren. In het schooljaar 2019-2020 komt dat uit op het volgende: mavo 3818 uur, havo 4737 uur en vwo 5718 uur.

Lesuitvalbeleid

In de klassen 1 en 2 worden uitgevallen lessen vervangen, uitgezonderd lessen op het eerste of laatste uur. Omdat leerlingen met taken werken, kunnen ze in principe door met de lesstof. Het heeft de voorkeur dat de invaldocent bevoegd is voor het vak dat op het rooster stond.

In de klassen 3 en hoger probeert de roostermaker het rooster in elkaar te schuiven, zodat eventuele tussenuren voorkomen worden. Uitgevallen lessen worden hier niet vervangen, leerlingen kunnen met hun taken zelfstandig doorwerken.

Bij meerdaagse activiteiten, die soms relatief veel lesuitval kunnen veroorzaken, wordt indien nodig gewerkt met een speciaal aangepast rooster, zodat leerlingen zo min mogelijk tussenuren hebben en zoveel mogelijk lessen doorgang kunnen vinden.

Hoe ziet een lesdag eruit?

Een goed lesrooster is van het grootste belang, zowel voor leerlingen als voor docenten. Daarom besteden de roostermakers er veel aandacht aan.

- We vermijden lange dagen en tussenuren zo veel mogelijk.
- Begin- en einduren kunnen niet altijd worden vervangen. Mededelingen over eventuele dagelijkse roosterwijzigingen vermelden we in principe 's ochtends om 7.45 uur op Magister.
- Als er een eerste uur uitvalt worden leerlingen per SMS op de hoogte gebracht.
- Zijn wijzigingen eerder bekend, dan worden ze de dag ervoor bekendgemaakt.
- De schooldag begint om 8.30 uur. De lessen duren 45 minuten.
- De leerlingen krijgen het lesrooster voor hun klas aan het begin van het schooljaar.
- Voor aangelegenheden buiten de reguliere lessen moet de leerling tot 17.00 uur beschikbaar zijn.
- Op dinsdag eindigt de lesdag om 13.45. Het zesde uur wordt steunles en coaching aangeboden. De verdere dinsdagmiddag wordt gebruikt voor vergaderingen.

Lesrooster klas 1 en 2

1 ^e lesuur	08.30 - 09.15 uur
2 ^e lesuur	09.15 - 10.00 uur
Pauze	10.00 - 10.15 uur
3 ^e lesuur	10.15 - 11.00 uur
4 ^e lesuur	11.00 - 11.45 uur
Pauze	11.45 - 12.15 uur
5 ^e lesuur	12.15 - 13.00 uur
6 ^e lesuur	13.00 - 13.45 uur
Pauze	13.45 - 14.00 uur
7 ^e lesuur	14.00 - 14.45 uur
8 ^e lesuur	14.45 - 15.30 uur
9 ^e lesuur	15.30 - 16.15 uur

Wanneer zijn de vrije dagen?

Het schooljaar begint op maandag 2 september 2019. De vakantieregeling, zoals hieronder vermeld, is opgesteld volgens het model van de Rijksoverheid. Dit wordt door de meeste basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs in Leiden en omstreken gevolgd.

Vakantieregeling 2019-2020

Herfstvakantie

19 oktober t/m 27 oktober 2019

Kerstvakantie

21 december 2019 t/m 5 januari 2020

Voorjaarsvakantie

22 februari t/m 1 maart 2020

Tweede Paasdag

13 april 2020

Meivakantie

25 april t/m 5 mei 2020

Hemelvaart

21 en 22 mei 2020

Tweede pinksterdag

1 juni 2020, 2 juni lesvrij

Zomervakantie

18 juli t/m 30 augustus 2020

In verband met de viering van het Leids Ontzet is ook 3 en 4 oktober 2019 een vrije dag voor leerlingen en medewerkers.

Lesrooster klas 3, 4, 5 en 6

1 ^e lesuur	08.30 - 09.15 uur
2 ^e lesuur	09.15 - 10.00 uur
3 ^e lesuur	10.00 - 10.45 uur
Pauze	10.45 - 11.00 uur
4 ^e lesuur	11.00 - 11.45 uur
5 ^e lesuur	11.45 - 12.30 uur
Pauze	12.30 - 13.00 uur
6 ^e lesuur	13.00 - 13.45 uur
7 ^e lesuur	13.45 - 14.30 uur
Pauze	14.30 - 14.45 uur
8 ^e lesuur	14.45 - 15.30 uur
9 ^e lesuur	15.30 - 16.15 uur

In verband met de door de regering vastgestelde vakantiespreiding begint in 2020 in onze regio de zomervakantie op maandag 18 juli en duurt deze vakantie tot en met zondag 30 augustus 2020. Met het oog op het maken van vakantieplannen wordt de ouders/verzorgers verzocht hier goed nota van te nemen.

Hoe vraagt u verlof aan?

Een school voor het voortgezet onderwijs heeft recht op zestig vakantiedagen. Deze worden verdeeld in vakanties en vrije dagen. Nu komen er af en toe verzoeken binnen om extra vakantiedagen, omdat de plannen van de ouders/verzorgers niet parallel lopen met de schoolvakanties. Wij kunnen hier slechts in zeer bijzondere omstandigheden toestemming voor geven. In het geval dat ouders/verzorgers voor hun kinderen extra vakantiedagen nemen, is het standpunt van de school als volgt:

- Als ouders/verzorgers hun kind(eren) van school houden, is dat voor hun eigen verantwoordelijkheid.
- Voor de opgelopen achterstanden in het onderwijs kunt u ons niet aansprakelijk stellen.
- Als het een geval van onwettig schoolverzuim betreft, licht de school de betreffende leerplichtambtenaar hierover in.
- Verlof mag niet aansluitend aan een schoolvakantie worden verleend.
- Verlof dient schriftelijk aangevraagd te worden bij de teamleider van uw zoon of dochter.

Zie ook de regelgeving over het [schoolverlof](https://leonardo.davinci-leiden.nl) op leonardo.davinci-leiden.nl.

OP6 Samenwerking

De school werkt samen met partners om het onderwijs voor haar leerlingen vorm te geven.

Het Leonardo College werkt met verschillende organisaties samen. Een kleine greep hieruit:

ICLON, UVA, HBO Leiden, AED (Samenwerkingsverband), PROO Leiden, Topsport Leiden, Gemeente Leiden, TechnoLab, Stadstijgers, Singelpark, diverse verzorgingstehuizen, etc.

OP7 praktijkvorming / stage

De voorbereiding, uitvoering en begeleiding van de praktijkvorming/stage is doeltreffend.

Jaarlijks reserveert de school een aantal avonden voor culturele activiteiten. Sommige leerlingen leveren hieraan inhoudelijk en organisatorisch een grote bijdrage. Ook ouders/verzorgers en/of docenten doen hieraan mee.

Cultuur

In het verlengde van de vaklessen organiseert de school bezoeken aan toneelvoorstellingen en musea. Deze activiteiten vinden onder leiding van één of meer docenten plaats. Tevens heeft het Leonardo College een schoolband.

De cultuurkaart

De cultuurkaart is een digitale, persoonsgebonden pas voor alle leerlingen in het voortgezet onderwijs. CJP stelt 5,- ter beschikking, de school stelt 10,- ter beschikking. De gelden worden volledig ingezet voor gezamenlijke activiteiten. Voor leerlingen geldt de pas als kortingspas (niet als betaalmiddel) die op diverse manieren uitgegeven kan worden bij erkende culturele instellingen. Daarnaast is er een uitgebreid communicatieprogramma dat in samenwerking met culturele instellingen-kaarthouders stimuleert om zelf op onderzoek uit te gaan.

Sport

Naast de lessen van de sportklas, dansklas en de Highschool besteden we nog meer aandacht aan sport.

Tijdens de lessen bewegingsonderwijs maken de leerlingen al kennis met een gevarieerd scala van sporten.

Jaarlijks organiseren we ook een sportdag, waar leerlingen een leuke, gezellige en sportieve dag hebben. Deze vindt meestal plaats op een buitenlocatie.

Projecten

Een steeds meer geïntegreerd onderdeel van het lesstofaanbod zijn projecten, waarin leerlingen vakoverstijgend werken en nieuwe vaardigheden leren. In praktisch alle klassen worden in de loop van het jaar projecten en excursies georganiseerd.

Werkweken en (meerdaagse) excursies

Onze school wil graag een leerzaam en aantrekkelijk programma bieden, met meer dan alleen de door het ministerie van OCW verplichte lessen.

- De tweede klassen starten het schooljaar met een survivaalkamp in de Ardennen.
- In het derde jaar zijn er excursies naar Düsseldorf, Lille of Leper.
- Voor de leerlingen van 3 mavo, 4 havo en 5 vwo organiseren we werkweken in het buitenland.

De bestemmingen van de werkweken zijn verschillend. De leerlingen brengen in klassenverband enkele schooldagen buiten de school met elkaar door in een jeugdhotel, jeugdherberg of bij gastgezinnen. Van hieruit maken ze excursies, bezoeken ze musea of werken ze aan een project. Aangezien de werkweken en (meerdaagse) excursies een pedagogische en/of een onderwijskundige inhoud hebben en tijdens de lessen worden voorbereid en nabesproken, gaan we ervan uit dat alle leerlingen hieraan deelnemen. Zie de website voor de kosten van deelname aan deze activiteiten leonardo.davinci-leiden.nl. Mochten leerlingen (of hun ouders/verzorgers) ervoor kiezen om niet deel te nemen aan deze activiteiten, dan wordt er een onderwijskundig programma aangeboden op school.

Schoolfeesten

Elk jaar organiseren we op school avondfeesten voor de leerlingen waar ze kunnen dansen, praten, spelletjes doen en optreden. Alleen leerlingen met een geldige schoolpas worden toegelaten.

Docenten en leden van de schoolleiding zijn de hele avond aanwezig.

Op deze avonden kunnen er geen introducés worden toegelaten. De schoolfeesten worden in of buiten de school gehouden. Op die feesten zijn docenten en leden van de schoolleiding aanwezig. Voor alle feesten en bijeenkomsten geldt dat het bezit en/of gebruik van alcohol, drugs en wapens verboden is. Leerlingen die wel alcoholische dranken of drugs hebben gebruikt, worden niet toegelaten tot een feest of bijeenkomst. Er kan, in overleg met de verantwoordelijken van de feestlocatie, worden besloten om de leerlingen een blaas-test te laten doen. Ouders/verzorgers worden bij calamiteiten op de hoogte gesteld.

Stages

In 2 havo lopen de leerlingen een dag snuffelstage bij een bekende, met als doel te ervaren hoe een dag werken eigenlijk is. De leerlingen bereiden de stage voor in de mentorles en schrijven na afloop een ervaringsverslag.

In 3 havo lopen de leerlingen twee dagen stage gericht op de profielkeuze; in 4 havo lopen de leerlingen een week stage gericht op hun vervolgopleiding. Ook in 3 mavo lopen de leerlingen een week stage.

Meedoen

Alle bijzondere activiteiten op het Leonardo College zijn zo opgezet dat alle leerlingen daaraan kunnen meedoen. De school gaat daar ook van uit. Voor activiteiten die een onderwijskundig karakter hebben en die van belang zijn voor het functioneren en het welzijn van de leerlingen in de klas, kan in principe niet worden aanvaard dat leerlingen door ouders/verzorgers van deelname worden uitgesloten. Het onderwijspakket is in samenspraak met de ouders/verzorgers opgesteld. Ouders/verzorgers van nieuwe leerlingen die zich hiermee niet kunnen verenigen, doen er verstandig aan niet voor het Leonardo College te kiezen.

OP8 Toetsing en afsluiting

De toetsing en afsluiting verlopen zorgvuldig

Hoe houden we de vorderingen van uw kind in de gaten?

Alle leerlingen hebben drie keer per jaar een proefwerkweek. Tijdens deze periode vervallen alle reguliere lessen. Er wordt een speciaal rooster gehanteerd. In de onderbouw hebben de leerlingen

naast proefwerken ook enkele uren bewegingsonderwijs en klassikale studie-uren. Parallelklassen maken dezelfde toets gelijktijdig.

Driemaal per jaar geven we de gemiddelde cijfers per vak tot dusver in een rapport mee. Dit is in verband met ons voortschrijdende gemiddelde een tussenstand. De rapportdata staan op de schoolsite. Daarnaast kunnen ouders/verzorgers en leerlingen alle behaalde cijfers het hele schooljaar door op de website (via Magister) bekijken.

Voor tussentijdse informatie kunt u zich wenden tot de mentor, de vakdocent of de teamleider. De docentenvergadering stelt vast of een leerling wordt bevorderd naar een hogere klas. Dit gebeurt volgens vastgestelde overgangsnormen. De overgangsregelingen gekoppeld aan de bevordering zijn te vinden op de leonardo.davinci-leiden.nl.

Het is niet toegestaan om:

- tweemaal dezelfde klas te doubleren;
- twee achtereenvolgende leerjaren van hetzelfde schooltype te doubleren.

De leerlingen krijgen tegelijk met hun eerste rapport ook de overgangsnormen uitgereikt.

2. SK SCHOOLKLIMAAT

SK1 Veiligheid

Schoolleiding en leraren dragen zorg voor een veilige omgeving voor leerlingen.

Veiligheid staat bij ons hoog in het vaandel. Het is een voorwaarde voor leren en ontwikkelen.

Veiligheidsplan

Er is een veiligheidsplan voor de Scholengroep Leonardo da Vinci opgesteld. Hierin zijn protocollen voor het handelen in crisissituaties (zoals besmetting, ziekte, overlijden) opgenomen.

Project Veilige School

De school neemt deel aan het door de gemeente Leiden georganiseerde project Veilige School. De meeste lokale scholen hebben een veiligheidsconvenant ondertekend. Wij hebben ermee ingestemd om gesignaleerde problemen gezamenlijk en in overleg met de wijkagent en Bureau Halt aan te pakken en op te lossen. Bij diefstal, bedreiging en dergelijke schakelen we de politie in.

Brand

De school heeft een ontruimingsplan. In alle lokalen hangen vluchtroutes en instructies in geval van brand of andere calamiteiten.

Tijdens de jaarlijkse controle is het gebouw door de brandweer brandveilig verklaard. Tevens is er jaarlijks is er een ontruimingsoefening, is het personeel is volgens de laatste arbo-eisen geschoold en is er een arbo-commissie. Een aantal medewerkers is bhv-gecertificeerd; er is één hoofd-bhv (bedrijfshulpverlener).

Water

De school beschikt over een waterbeheersplan. Regelmatig worden de lucht- en de waterkwaliteit gemeten.

Pesten

De school heeft een 'antipestcode' ondertekend. In de brugklas en in de tweede klassen besteden we tijdens de mentoruren aandacht aan dit onderwerp. In alle brugklassen en derde klassen krijgen de leerlingen de cursus Rots en Water, waarin zij leren weerbaar te zijn, met een ontwikkeling van positieve sociale vaardigheden.

Het Leonardo College heeft het predicaat gekregen van 'school zonder racisme'. De school vindt dit vanzelfsprekend. Het past immers binnen de algemeen aanvaarde omgangsnormen van onze maatschappij.

Vertrouwensteam

Bij sociaal emotionele problemen kunnen ouders en leerlingen terecht bij de mentor of bij iemand van het vertrouwensteam. Namen zijn te vinden op de verspreide informatiekaart, of te verkrijgen via de zorgcoördinator.

Privacy

Informatiebeveiliging en privacy (IBP) bij onze school

Vanaf 25 mei 2018 geldt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Deze heeft de Nederlandse Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) vervangen. De AVG gaat over de bescherming van privacy. Op onze school wordt zorgvuldig omgegaan met de privacy van onze leerlingen. In verband met het geven van onderwijs en het begeleiden van onze leerlingen, worden er gegevens over en van leerlingen vastgelegd in onze administratie. Deze gegevens worden persoonsgegevens genoemd. Het vastleggen en gebruiken van deze persoonsgegevens is beperkt tot informatie die strikt noodzakelijk is voor het onderwijs. De gegevens worden beveiligd opgeslagen en de toegang daartoe is beperkt tot hen die daarvoor

geautoriseerd zijn. De school maakt ook gebruik van digitaal leermateriaal. De leveranciers van die leermaterialen ontvangen een beperkt aantal leerlinggegevens. De school maakt met leveranciers strikte afspraken over het gebruik van persoonsgegevens, zodat misbruik wordt voorkomen. Onze leveranciers houden zich daarbij aan de afspraken zoals vastgelegd in privacyconvenant 3.0 (www.privacyconvenant.nl). Leerlinginformatie wordt alleen gedeeld met andere organisaties als ouders daar toestemming voor geven, tenzij die uitwisseling verplicht is volgens de wet. In ons privacyprotocol is beschreven hoe de school omgaat met haar leerlinggegevens en wat de rechten zijn van ouders en leerlingen. Meer informatie over IBP kunt u vinden via de website van de **school** op ons IBP-portaal. Vragen over privacy kunt u stellen via: privacy@davinci-leiden.nl

Foto- en filmopnamen

Soms worden tijdens specifieke gebeurtenissen zoals een project, een sportdag of werkweek foto's gemaakt waar leerlingen op staan. Voor het gebruik van foto's van leerlingen is toestemming nodig van de ouders of, als de leerling 16 jaar of ouder is, van de leerling zelf. Gegeven toestemming kan altijd worden ingetrokken. Ouders/leerlingen die eerder geen toestemming hebben gegeven kunnen deze alsnog geven. Om dit te organiseren kiest onze Scholengroep voor de volgende aanpak. Wij willen bij aanvang schooljaar aan ouders/leerlingen vragen om uitdrukkelijke en specifieke toestemming. Via Magister kan de toestemming worden aan- of uitgezet. Op school worden incidenteel lesvideo's gemaakt in het kader van begeleiding en professionalisering van docenten en studenten (docenten in opleiding). Leerlingen worden hiervan vooraf op de hoogte gesteld. Deze beelden worden gemaakt en gebruikt om ervaringen vast te leggen van persoonlijke leerroutes die de docenten gevolgd hebben: de docent/student staat in deze opname centraal. Deze opnames worden niet verspreid. De beelden worden maximaal vier weken bewaard en na deze termijn verwijderd. In overleg met betrokken docent/student kunnen beelden (waarop geen leerlingen herkenbaar in beeld zijn) langer worden bewaard door de docent/student zelf indien dat voor het doel (leerproces) nodig is.

SK2 Pedagogisch klimaat

De school heeft een ondersteunend pedagogisch klimaat.

In en om de school geldt een aantal leefregels voor iedereen. Deze afspraken komen tijdens de mentorlessen regelmatig aan de orde. De kernwaarden – respect verantwoordelijkheid en inzet – van de scholengroep staan hierbij centraal. De rechten en plichten zijn vastgelegd in het leerlingenreglement en het leerlingenstatuut. Beide zijn te vinden op onze website.

We leggen de leerlingen de basisleefregels als volgt uit:

- **Respect voor jezelf: geen grof taalgebruik, geen lelijke woorden.**
- **Respecteer elkaar: niet pesten, geen ruzie maken, geen spullen afpakken.**
- **Respecteer afspraken: spullen niet vergeten, op tijd in de les aanwezig.**
- **Respecteer je omgeving: geen rommel maken in en om het gebouw, niets beschadigen of stuk maken.**
- **Respecteer de werksfeer: niet schreeuwen, rustig zijn in de school, fluisteren in de les bij overleg. Je komt naar school om te leren.**
- **Je zorgt ervoor dat de school op de hoogte is van veranderingen van jou en je stelt jezelf op de hoogte van veranderingen op school.**
- **Je bent in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor je succes op school.**

Wat is er vastgesteld in het leerlingenreglement?

Hieronder een aantal belangrijke zaken uit het leerlingenreglement.

Het schooljaar

Het schooljaar loopt van 1 augustus tot 1 augustus van het volgende jaar. Leerlingen zijn leerplichtig tot zij een startkwalificatie hebben behaald (diploma havo, vwo of mbo-2).

Aansprakelijkheid

Ouders of leerlingen kunnen het College van Bestuur noch de school aansprakelijk stellen voor vermissing, beschadiging of diefstal van eigendommen van leerlingen. Als een leerling eigendommen van de school beschadigt (gebouw, meubilair, gereedschap, apparatuur of overige inventaris, boeken en gymkleding) zijn de kosten voor rekening van de ouders/verzorgers van de leerling.

De school stelt zich niet aansprakelijk voor vermissing, diefstal of beschadiging van goederen, ook al zijn deze op de daarvoor bestemde plaats opgeborgen.

Verzuim

Bij ziekte of een andere reden van verzuim dient een van de ouders/verzorgers dit elke dag van afwezigheid telefonisch bij de conciërge te melden tussen 7.30-8.30 uur: T 071 576 82 02. Een verzoek om verlof dient u ruim van tevoren schriftelijk aan te vragen bij de teamleider.

Te laat komen

Leerlingen die te laat komen, melden zich bij de conciërge. Als ze vaker te laat komen, houden ze zich aan de door de school opgelegde maatregelen. Leerlingen moeten daarvoor tot 17.00 uur beschikbaar zijn, dan wel zich de volgende morgen om 07.45 uur melden bij de conciërge.

Fietsenstalling

Leerlingen zetten hun fietsen en scooters in de stalling. Brugklassers maken gebruik van de stalling voor de school. De overige leerlingen zetten hun fiets in de stalling achter de school.

Lockers

Iedere leerling kan een locker huren voor 3,50 per jaar om zaken als sportspullen, boeken en andere waardevolle voorwerpen in op te bergen. Voor de sleutel vragen we 25,- borg, die de leerling aan het eind van de schoolloopbaan terugkrijgt, onder

af trek van verschuldigde huur. Inlichtingen kunnen worden verkregen bij de conciërge. De schoolleiding is bevoegd om in de lockers te kijken.

Roken

Roken past niet bij een gezonde leefstijl en ook niet bij het sportieve karakter van onze school. We zien dan ook dat er maar weinig gerookt wordt. Om het roken verder te ontmoedigen en om tegen te gaan dat anderen ook gaan roken is ons hele schoolterrein rookvrij.

Deze afspraak geldt ook voor ons personeel.

Alcohol en verdovende middelen

Wij zijn een alcoholvrije school; dat betekent dat bij alle schoolactiviteiten alcohol verboden is. Leerlingen mogen ook geen verdovende of stimulerende middelen gebruiken en/of bezitten, dan wel onder invloed ervan zijn en/of erin handelen. Dit geldt binnen het schoolgebouw, de directe omgeving van de school en ook voor alle schoolactiviteiten die buiten de school georganiseerd worden. Gevolg van overtreding kan verwijdering van school betekenen.

Wapens

Het gebruik en bezit van voorwerpen (wapens e.d.) die een ander kunnen beschadigen of verwonden, is verboden in het schoolgebouw, de directe omgeving van de school en tijdens alle schoolactiviteiten buiten de school. Gevolg van overtreding kan verwijdering van school betekenen.

Mobiele telefoons

Het is beneden in de hal en aula toegestaan om een mobiele telefoon te gebruiken. Het gebruik van oortjes is alleen toegestaan tijdens zelfstandig studeren op de studiehallen.

Eten en drinken

Eten en drinken is uitsluitend beneden in de hal en aula toegestaan.

Nederlands

Om misverstanden te voorkomen spreken we op school allemaal Nederlands met elkaar, tenzij er les is in een andere taal.

Uit de les gestuurd

Als een leerling de les verstoort, kan een docent hem de klas uit sturen. De leerling moet de les verlaten, ook al is hij/zij het er niet mee eens.

De leerling meldt zich bij de conrector leerling-

zaken en deze bespreekt de consequenties met de leerling. De leerling gaat vervolgens op een aparte plek aan het werk. Na het lesuur meldt de leerling zich weer bij de docent. Tijdens dit gesprek is er gelegenheid om rustig te bespreken wat er is gebeurd. Meestal is het probleem dan opgelost. Als dat niet zo is, of als een leerling vaak uit de les wordt gestuurd, neemt de docent, de mentor of de teamleider andere maatregelen.

Administratieve gegevens

Schoolfoto's

Aan het begin van het schooljaar worden de schoolfoto's gemaakt. Voor ouders die de vrijwillige ouderbijdrage hebben betaald zijn de schoolfoto's gratis.

18+

Leerlingen van 18 jaar en ouder zijn wettelijk meerderjarig en wat school betreft volledig handelingsbevoegd. De leerling regelt zelf formele zaken, zoals verzuim en financiële verplichtingen. Zodra een leerling 18 jaar wordt, moet hij/zij de ouders toestemming geven om de cijfers in Magister te kunnen inzien. Natuurlijk blijven wij op alle gebieden ook graag in contact met de ouders.

Welke overige voorzieningen bieden we?

Catering

De school beschikt over een als gezond gekwalificeerde kantine, die door onze cateraar, de firma Van Leeuwen, wordt beheerd. Het spreekt vanzelf dat leerlingen hun eigen eten en drinken kunnen meenemen.

- Tegen schappelijke prijzen is een uitgebreid gezond assortiment beschikbaar.
- In de hal staan ook automaten voor onder andere snoep en frisdranken.

Mediatheek

De bibliotheek/mediatheek is van maandag tot en met donderdag van 09.00 geopend. In de mediatheek staan computers waarop leerlingen kunnen werken. De leerlingen kunnen de computers tegen inlevering van hun schoolpas tijdens schooltijden en tot uiterlijk 15.00 uur voor onderwijsdoeleinden gebruiken. Zij kunnen bijvoorbeeld oefenen met de programme's die beschikbaar zijn voor de vreemde talen of voor de examentrainingen. De school beschikt daarnaast over drie computerlokalen, die in alle klassen een belangrijke rol spelen bij bepaalde vakken.

Boeken lenen

- Op vertoon van de schoolpas kunnen er boeken, luisterboeken en DVD's geleend worden.
- In de geleende boeken staat een stempel met de inleverdatum.
- De uitleenperiode van 3 weken van een geleend boek kan altijd worden verlengd.
- Leerlingen die te laat zijn met het inleveren van boeken krijgen hierover een herinnering.
- Te laat inleveren van een boek of DVD kost € 0,05 per dag, tot een maximumbedrag van € 5,-.
- Is het boek zoek, dan betaalt de leerling een vergoeding van € 10,-. Wordt het boek alsnog gevonden en ingeleverd, dan krijgt de leerling € 5,- terug.

3. OR ONDERWIJSRESULTATEN

OR 1 Resultaten

De school behaalt met haar leerlingen leerresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

Waar zijn onze resultaten te vinden?

Op de site van Scholen op de kaart (zie link hieronder) staan alle behaalde resultaten van onze school, met onder andere:

- de slagingspercentages;
- de doorstroomcijfers en het percentage zittenblijvers;
- het verschil tussen de cijfers van de schoolexamens en de cijfers van het centraal examen.

Deze gegevens zijn te vinden op www.scholenopdekaart.nl

OR 2 Sociale en maatschappelijke competenties

De leerlingen behalen sociale en maatschappelijke competenties op het niveau dat ten minste in overeenstemming is met de gestelde doelen.

Op welke pijlers is ons onderwijs gebouwd?

Ons doel is leerlingen opleiden die communicatief sterk, gezond, maatschappelijk betrokken, nieuwsgierig, creatief, sociaal vaardig, zelf bewust, algemeen ontwikkeld en verantwoordelijk zijn. Het onderwijs op het Leonardo College is daarom gebaseerd op drie pijlers: algemene ontwikkeling, sociale ontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling.

De omgangsvormen vormen een solide basis die noodzakelijk is om een ontwikkeling mogelijk te maken. Als school zijn wij verantwoordelijk voor de leeropbrengsten van onze leerlingen. De ontwikkeling is dan ook gericht op het verbeteren van de leeropbrengsten.

In onderstaand schema zijn de extra-curriculaire activiteiten gekoppeld aan de pijler(s) waar zij vooral bij horen.

OR3 vervolgsucces

De bestemming van de leerlingen na het verlaten van de school is bekend en voldoet ten minste aan de verwachtingen van de school.

Activiteiten	Algemene ontwikkeling	Sociale ontwikkeling	Persoonlijke ontwikkeling
Brugklasdagen		x	
Tweedeklasdagen		x	x
Werkweken	x	x	
Culturele activiteiten	x		
Projecten/casusweken	x	x	x
Opleidingsmarkt			x
Bezoek vervolgopleidingen			x
Excursies	x	x	
Sporttoernooien		x	x
Maatschappijdag	x	x	
Stage			x
Profielwerkstuk + presentatie	x	x	x

4. KA KWALITEITZORG EN AMBITIE

KA1 Kwaliteitszorg

Het bestuur en de scholen hebben een stelsel van kwaliteitszorg ingericht en verbeteren op basis daarvan het onderwijs.

Het Leonardo College is steeds bezig met de kwaliteit van het onderwijs. Dat betekent dat docenten van een klas zoveel mogelijk samenwerken met een paralleldocent en dat er ruimte wordt gemaakt voor collegiale visitatie en consultatie. Daarnaast wordt er ieder kwartaal door de rector of conrectoren gesproken met de vaksecties: in deze gesprekken staan cijfers, toetsbeleid en vakdidactiek centraal.

KA2 kwaliteitscultuur

Het bestuur en zijn scholen kennen een professionele kwaliteitscultuur en functioneren transparant en integer.

Het docententeam van het Leonardo College bestaat uit een gevarieerd team van bekwame en bevoegde docenten.

De school hecht er waarde aan de kwaliteit van het (docenten)team te waarborgen, maar is zich ook bewust van het op handen zijnde kwantitatieve lerarentekort. Om hieraan het hoofd te kunnen bieden, maakt de Scholengroep Leonardo da Vinci sinds 2007 deel uit van de ROS, de Regionale Opleidingsschool Rijnland.

Dit convenant van zes scholen uit Leiden en de Duin- en Bollenstreek bindt nieuw onderwijstalent aan de school, onder andere door de combi-

natie van leren en werken op school aan te bieden. De ROS werkt samen met de volgende eerste- en tweedegraads opleidingsinstituten:

- ICLON te Leiden;
- TU Delft;
- de HvA te Amsterdam;
- de Hogeschool Rotterdam;
- de Hogeschool Leiden.

Het Leonardo College neemt zijn taak als opleidingsschool zeer serieus en investeert in nieuw talent door hun een intensieve begeleiding aan te bieden. We volgen alle stagiairs en nieuwe collega's nauwlettend en ze worden begeleid door ervaren docenten en speciaal opgeleide begeleiders op school.

KA3 Verantwoording en dialoog

Het bestuur en zijn scholen/opleidingen leggen intern en extern toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over doelen en resultaten en voeren daarover actief een dialoog.

Het Leonardo College behoort tot de Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci Leiden voor openbaar voortgezet onderwijs. De voorzitter van het college van bestuur, dhr. R.A. Gase, leidt de stichting a.i. onder toezicht van de Raad van Toezicht. De voorzitter van het college van bestuur vormt het bevoegd gezag van de school.

Schoolleiding

Dhr. W.A. van der Veer, rector
wave@ldvleiden.nl

Dhr. J. Melchior, conrector
jmel@ldvleiden.nl

Dhr. M. Peetsold, conrector
mpee@ldvleiden.nl

Teamleiders

Dhr. drs. R.H.U. Claassen, teamleider mavo
rcla@ldvleiden.nl

Mw. drs. T.C. van Amsterdam, teamleider 1-2 havo
tams@ldvleiden.nl

Mw. M.N. van der Heiden (MA), teamleider 3-4-5 havo
mhei@ldvleiden.nl

Mw. drs. H.C.W. Caspers, teamleider vwo
ecas@ldvleiden.nl

Decaan

Mw. drs. D.M. Spronk (havo en vwo),
dspr@ldvleiden.nl

Dhr. R. Kip (mavo),
rkip@ldvleiden.nl

Verzuim- en stagecoördinator

Dhr. P. Hüsken,
husk@ldvleiden.nl

Zorgcoördinator

Mw. drs. E.M. van Dam
edam@ldvleiden.nl

Vervanging mw. Van Dam (1 sept - 1 jan)

Mw. P. Oostveen
poos@ldvleiden.nl

Coördinator Topsport Talent, Sportklassen en Highschool

Dhr. P. du Prie
pdup@ldvleiden.nl

Vertrouwenspersonen

Dhr. J. Kok
jkok@ldvleiden.nl

Mw. drs. E.M. van Dam
edam@ldvleiden.nl

Onze adresgegevens zijn:

Leonardo College Noachstraat 2
2324 LT Leiden
T 071 576 82 02
E leonardo@ldvleiden.nl
W www.ldvleiden.nl

Postadres Leonardo College Postbus 9032
2300 PA Leiden

ABN AMRO bank: 61.59.37.098
IBAN: NL15 ABNA 0615 9370 98
t.n.v. Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci,
Leiden.

Hoe komt u in contact met de school?

Een afspraak met de directie, teamleiders, decanen, mentoren en/of docenten maakt u via de administratie: T 071 576 82 02.

Met wie nemen ouders/verzorgers contact op bij:

- **ziek melden zoon/dochter**

conciërge, 's ochtends tussen 7.30-8.30 uur, elke dag dat uw kind ziek is beter melden schriftelijk of digitaal bij de conciërge (vermeld naam, klas en data van afwezigheid)

- **langdurige ziekte**

mentor

- **vragen over bevordering**

mentor

- **bijzondere omstandigheden**

mentor of teamleider

- **verlofaanvraag**

schriftelijk bij de teamleider

- **vragen over financiële zaken**

administratie

- **vragen over boeken**

administratie

Bij wie meldt de leerling zich als hij:

- **te laat komt**

conciërge

- **een proefwerk of schriftelijke overhoring heeft gemist**

vakdocent

- **ziek wordt tijdens de lesdag**

conciërge en teamleider

- **uit de les is gestuurd**

conrector leerlingzaken

- **persoonlijke problemen heeft**

mentor of vertrouwenspersoon

- **vragen heeft over profiel- en sectorkeuze of vervolgopleidingen**

decaan

Voorlichtingsmomenten

In januari organiseert de school een open middag voor toekomstige leerlingen, een informatieavond voor hun ouders/verzorgers en een open dag voor iedereen.

Ouders/verzorgers en leerlingen kunnen een afspraak maken om de school in bedrijf te zien. Voor aanvullende informatie kan de administratie worden gebeld.

De administratie zal de vraag om informatie doorsturen naar de functionaris die de vragen het best kan beantwoorden. Ouders/verzorgers van leerlingen die informatie wensen, ook over algemene onderwijszaken, kunnen altijd een afspraak maken.

Ouderavonden

We organiseren speciale ouderavonden, bijvoorbeeld

- Kennismakingsavonden voor ouders/verzorgers van leerlingen van de onderbouw.

- Informatieavonden en avonden over het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) voor ouders/verzorgers van leerlingen van de bovenbouw.

- Informatieavonden voor ouders/verzorgers van leerlingen over profielkeuze.

- Tafeltjesavonden voor ouders/verzorgers voor een individueel gesprek met een docent.

Magister

Het Leonardo College maakt gebruik van het softwarepakket Magister. Ouders en leerlingen hebben toegang tot Magister en hebben zo inzage in de agenda (rooster en roosterwijzigingen) en de cijfers. Ook wordt Magister gebruikt als Elektronische Leeromgeving (ELO), waar leerlingen projecten, opdrachten, taken en studieplanners kunnen vinden. De school gebruikt het school emailadres om met de leerlingen te communiceren.

Op welke wijze kunt u meepraten?

Inspraak van ouders, leerlingen en medewerkers in het onderwijs is formeel geregeld in de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS).

De Medezeggenschapsraad (MR)

Het Leonardo College heeft een medezeggenschapsraad (MR). Daarin zijn personeel, ouders en leerlingen vertegenwoordigd. Op deze manier hebben zij invloed op de gang van zaken op hun school. De MR heeft veelvuldig contact met de rector van onze school.

- De MR heeft instemmings- of adviesrecht bij de beleidsvoornemens van de school. Zo heeft de MR instemming bij het schoolplan en heeft zij adviesbevoegdheid over het financiële beleid van de school.
- De MR denkt mee over het schoolbeleid en de uitvoering ervan. Daarmee heeft de MR invloed op de gang van zaken op school. Deze procedure leidt bovendien tot transparantie binnen onze organisatie.
- De vergaderingen van de MR zijn openbaar en kunnen door iedereen die bij de school is betrokken worden bijgewoond. Voor informatie over vergaderdata kunt u contact opnemen met de secretaris.
- Van de vergaderingen worden notulen gemaakt. De notulen worden tijdens de daarop volgende vergadering goedgekeurd en vervolgens op gedeeld. Ouders en leerlingen kunnen de notulen opvragen bij de secretaris.

Voor vragen en contact kunt u mailen naar mr@ldvleiden.nl

De Scholengroep Leonardo da Vinci, waar het Leonardo College toe behoort, heeft ook een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). Elke school van de scholengroep vaardigt twee personeelsleden, een ouder en een leerling af naar de GMR.

De Leerlingenraad

We stellen het op prijs als leerlingen hun mening geven over zaken die hen en de school aangaan. Zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid vinden wij erg belangrijk. Daarom hebben wij een Leerlingenraad, die zich over verschillende onderwerpen binnen de school buigt. De schoolleiding kan deze raad om advies vragen. De raad vergadert regelmatig onder begeleiding van een docent.

De Ouderraad

Het Leonardo College heeft een eigen Ouderraad. Deze komt regelmatig bijeen en bespreekt dan verschillende onderwerpen die de school, de leerlingen en de ouders aangaan. In dat kader organiseert de ouderraad ook activiteiten als een thema-avond over het opvoeden van pubers. Als contactpersoon is minimaal één directielid op de overlegavonden aanwezig.

Ouderklankborden

Alle teams werken met ouderklankborden. Vier keer per jaar komen deze ouders met de teamleider bij elkaar en praten zij over de gang van zaken binnen de afdelingen. Wilt u hieraan deelnemen, neem dan contact op met de betreffende teamleider.

Wat is de vrijwillige ouderbijdrage?

De toelating van een leerling tot de school mag niet bepaald worden door het wel of niet betalen van de vrijwillige ouderbijdrage (artikel 27, tweede lid, WVO). Hoe wordt de vrijwillige ouderbijdrage vastgesteld?

De vrijwillige ouderbijdrage wordt elk schooljaar opnieuw vastgesteld door de schoolleiding met instemming van de oudergeleding van de medezeggenschapsraad (MR) van de school. Voor het schooljaar 2019-2020 is de vrijwillige ouderbijdrage vastgesteld op € 115,-. Hieronder wordt aangegeven waaraan het geld besteed wordt.

Als u vragen heeft over de hoogte van het bedrag kunt u contact opnemen met de schoolleiding en/of de oudergeleding van de MR, rechtstreeks of via de Ouderraad van het Leonardo College.

Waarvoor wordt de vrijwillige ouderbijdrage gebruikt?

De vrijwillige ouderbijdrage wordt volledig ingezet voor de leerlingen van het Leonardo College, om hun schooltijd verder te verrijken. Voor de school is deze bijdrage enorm belangrijk omdat daaruit veelal juist de kosten, die voor de leerlingen het plezier in school vergroten, voldaan kunnen worden.

In onderstaande tabel is te zien hoe het geld voor schooljaar 2019-2020 besteed zal worden:

Betaling van de vrijwillige ouderbijdrage

Het Leonardo College begrijpt dat het niet altijd

Onderdeel	Kosten
Schoolfoto *)	€ 8
Schoolfeesten *)	€ 10
Bijdrage excursie *) (meerdaagse reizen vallen hier niet onder en worden apart verrekend)	€ 30
Kopieertegoed leerling	€ 2
Bijdrage projecten, sportdagen, en dergelijke	€ 30
Bijdrage schoolkrant, ouderavonden, ouder- raad en dergelijke.	€ 15
Extra leermiddelen, verzekeringen	€ 20
Totaal	€ 115

gemakkelijk is om de vrijwillige ouderbijdrage te voldoen. Als u problemen heeft met het betalen van het gehele bedrag dan wordt u verzocht om contact op te nemen met de schoolleiding. Er kan dan gezamenlijk naar een oplossing worden gezocht. Daarnaast kan vaak ook een beroep gedaan worden op gemeentelijke regelingen, die als doel hebben om alle kinderen te laten deelnemen aan de schoolactiviteiten.

Boeken

De school betaalt de boeken uit een vergoeding die zij van de overheid ontvangt. Aan het einde van het voorgaande schooljaar leggen we ouders/verzorgers/leerlingen uit hoe u schoolboeken bestelt. Dit gaat via de website van de boekhandel www.vandijk.nl.

- Voor de schoolboeken ontvangt u geen rekening.
- De school vraagt geen borg voor het gebruik van de boeken.
- Als een leerling de boeken beschadigt, brengt boekhandel Van Dijk of de school de kosten achteraf in rekening.

Naast het boekenpakket zijn er andere leermiddelen nodig, bijvoorbeeld een rekenmachine, woordenboeken en schrijfgerei. Deze moeten leerlingen zelf kopen.

Vrienden van het Leonardo College

Ouders beheren deze gelden en de school kan aanvragen indienen voor allerlei zaken die ten goede komen aan alle leerlingen. Jaarlijks vragen zij om een vrijwillige bijdrage van € 35,-.

De afgelopen jaren heeft de stichting verschillende zaken gefinancierd, zoals:

- Cooler (water) in de aula;
- Nieuw loopbanden voor de sectie BO;
- Aankleding van de school middels posters;
- Extra microscopen;
- Etc.

Op deze wijze draagt de stichting bij aan een aantal zaken die niet door het Rijk worden gesubsidieerd, maar die wij en zij als ouders voor een goed functionerende school van groot belang vinden. U wordt hierover door Vrienden van het Leonardo College nog nader geïnformeerd. Zie ook onze website leonardo.davinci-leiden.nl

Overige kosten

De leerlingen krijgen aan het begin van het schooljaar twee proefwerkblokken (één gelinieerd en één met ruitjes). Als deze op zijn, moet er voor € 5,- per blok een nieuwe aangeschaft worden. Wij hopen hiermee het bovenmatig papierverbruik in de hand te houden. Over de (kosten van) werkweken en andere bijzondere evenementen wordt tijdig alle informatie gegeven.

Voor leerlingen die deelnemen aan de sportklas, Highschool, dansklas of Topsport Talent gelden de volgende kosten:

• deelname aan de sportklas:	€ 200,-;
• deelname aan de dansklas:	€ 200,-;
• deelname aan de Highschool:	€ 250,-;
• deelname aan de Highschool Tennis:	€ 350,-;
• deelname aan RTC Basketbal:	€ 750,-;
• bijdrage voor Topsport Talent leerlingen:	€ 200,-;
• deelname aan vooropleiding Dans, ca	€ 1400,-;
• deelname RTC Waterpolo	€ 600,-;
• deelname RTC Rugby	€ 600,-;

Over de wijze van betaling worden ouders aan het begin van het schooljaar geïnformeerd. De school maakt gebruik van een systeem, WIScollect, waarbij ouders de mogelijkheid hebben via Ideal te betalen.

Wat kunt u doen als u een klacht heeft?

Overall waar mensen samenwerken kan iets fout lopen, ook op een school. Als school voelen wij ons verantwoordelijk voor het realiseren van een veilige school met een prettig pedagogisch klimaat. Mochten er ondanks onze inspanningen toch zaken anders gaan dan u verwacht had, dan kunt u ons hierop aanspreken. De scholengroep heeft een klachtenregeling, deze is te vinden op de [website](#) van onze scholengroep. Zowel ouders als leerlingen kunnen een klacht indienen. Uitgangspunt is dat klachten, problemen en vragen in eerste instantie worden besproken met degene die direct met de kwestie van doen heeft. Heeft u bijvoorbeeld een klacht over (het lesgeven van) een docent, dan wordt verwacht dat u contact opneemt met de betrokken docent. Het is uiteraard de bedoeling dat de klacht naar tevredenheid wordt opgelost. Lukt het niet in overleg met de docent de klacht op te lossen dan is het goed om contact op te nemen met de directie. Bent u daarna nog niet tevreden dan kunt u het CvB (College van Bestuur) inlichten, deze zoekt dan samen met u en de school naar een oplossing. Stel dat u uiteindelijk toch niet tevreden bent, dan kan de klacht ook worden ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC). In de klachtenregeling is alle informatie te vinden over het indienen van een klacht.

Interne vertrouwenspersonen

Ouders en medewerkers kunnen (tussentijds) de interne vertrouwenspersoon van onze school benaderen. Deze is er voor u en bespreekt met u welke stappen u kunt ondernemen en kan u in contact brengen met de externe vertrouwenspersoon.

Externe Vertrouwenspersoon

Bij klachten over ongewenste omgangsvormen op school, zoals pesten, ongewenste intimiteiten, discriminatie, agressie en geweld, kunnen ouders, leerlingen en medewerkers een beroep doen op ondersteuning door de externe vertrouwenspersoon. De externe vertrouwenspersoon is er om met u verder over de klacht te praten en u te ondersteunen bij eventuele verdere stappen. De externe vertrouwenspersoon is door het bestuur aangesteld voor alle scholen van onze scholengroep. De externe vertrouwenspersoon is onafhankelijk. De

gesprekken met deze persoon zijn strikt vertrouwelijk.

Te bereiken via de GGD Hollands Midden

Secretariaat PZJ

Telefoon 088 - 308 33 42

E-mail: externevertrouwenspersoon@ggdhm.nl

Waar is uw kind bij ons voor verzekerd?

Alle leerlingen zijn (collectief) verzekerd

- gedurende aanwezigheid op school;
- tijdens het gaan van en naar school;
- tijdens door de school georganiseerde excursies, stages, schoolreizen, enzovoorts.

Een leerling die een motorrijwiel boven 49cc gebruikt, is niet verzekerd. De verzekering vergoedt materiële schade tot € 125,- per geval voor brillen, studiemateriaal en kleding mits de schade het gevolg is van een ongeval. Van deze verzekering ontvangt alleen de school de collectieve polis. Ouders/verzorgers zijn zelf verantwoordelijk voor het eventueel afsluiten van een annuleringsverzekering voor de meerdaagse excursies.

